

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

woensdag

mercredi

20-02-2008

20-02-2008

Namiddag

Après-midi

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V - N-VA</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams – Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
<i>PS</i>	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VB</i>	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
	<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>		<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>	<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>
<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>	<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>
<i>MOT</i>	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurig papier)</i>	<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

- Vraag van de heer André Flahaut aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de internationale conferentie over het thema 'Ontwikkelingssamenwerking en Klimaat'" (nr. 1848) 1
Sprekers: André Flahaut, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking
- Vraag van de heer André Flahaut aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de subsidies van het NCOS" (nr. 2062) 2
Sprekers: André Flahaut, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking
- Samengevoegde vragen van 3
 - de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "tussentijdse EPA's" (nr. 2078) 3
 - de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "voorlopige EPA's" (nr. 2264) 3
Sprekers: Dirk Van der Maelen, Wouter De Vriendt, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking
- Vraag van mevrouw Rita De Bont aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "mensonterende praktijken in de kampen rond Goma" (nr. 1909) 8
Sprekers: Rita De Bont, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking
- Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de budgetten van de directe bilaterale samenwerking" (nr. 2247) 10
Sprekers: Dirk Van der Maelen, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking
- Samengevoegde vragen van 15
 - de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de laattijdige betaling van facturen" (nr. 2138) 15
 - de heer Hendrik Bogaert aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "het aantal onbetaalde facturen in 2007" (nr. 2171) 15
Sprekers: Wouter De Vriendt, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking
- Vraag van mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de parlementaire zending naar Niger" (nr. 2272) 17
Sprekers: Hilde Vautmans, Charles Michel, minister van Ontwikkelingssamenwerking

SOMMAIRE

- Question de M. André Flahaut au ministre de la Coopération au développement sur "la conférence internationale sur le thème 'Coopération au développement et Climat'" (n° 1848) 1
Orateurs: André Flahaut, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement
- Question de M. André Flahaut au ministre de la Coopération au développement sur "les subsides du NCOS" (n° 2062) 2
Orateurs: André Flahaut, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement
- Questions jointes de 3
 - M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Coopération au développement sur "les APE intermédiaires" (n° 2078) 3
 - M. Wouter De Vriendt au ministre de la Coopération au développement sur "les APE provisoires" (n° 2264) 3
Orateurs: Dirk Van der Maelen, Wouter De Vriendt, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement
- Question de Mme Rita De Bont au ministre de la Coopération au développement sur "les pratiques indignes dans les camps autour de Goma" (n° 1909) 8
Orateurs: Rita De Bont, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement
- Question de M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Coopération au développement sur "les budgets de la coopération bilatérale directe" (n° 2247) 10
Orateurs: Dirk Van der Maelen, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement
- Questions jointes de 15
 - M. Wouter De Vriendt au ministre de la Coopération au développement sur "le paiement tardif de factures" (n° 2138) 15
 - M. Hendrik Bogaert au ministre de la Coopération au développement sur "le nombre de factures impayées en 2007" (n° 2171) 15
Orateurs: Wouter De Vriendt, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement
- Question de Mme Hilde Vautmans au ministre de la Coopération au développement sur "la mission parlementaire au Niger" (n° 2272) 17
Orateurs: Hilde Vautmans, Charles Michel, ministre de la Coopération au développement

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

van

du

WOENSDAG 20 FEBRUARI 2008

MERCREDI 20 FÉVRIER 2008

Namiddag

Après-midi

De behandeling van de vragen interpellaties vangt aan om 14.26 uur. De vergadering wordt voorgezeten door mevrouw Hilde Vautmans.

Le développement des questions et interpellations commence à 14.26 heures. La réunion est présidée par Mme Hilde Vautmans.

01 Question de M. André Flahaut au ministre de la Coopération au développement sur "la conférence internationale sur le thème 'Coopération au développement et Climat'" (n° 1848)

01 Vraag van de heer André Flahaut aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de internationale conferentie over het thema 'Ontwikkelingssamenwerking en Klimaat'" (nr. 1848)

01.01 André Flahaut (PS): Madame la présidente, le ministre a annoncé une conférence sur la coopération et le climat. J'interroge le ministre de la Coopération. J'aurais pu interroger le ministre du Climat. Je voulais simplement savoir si une concertation avait eu lieu et connaître l'état d'avancement de la préparation à cette conférence.

01.01 André Flahaut (PS): Werd overleg gepleegd om de conferentie over de samenwerking en het klimaat voor te bereiden?

01.02 Charles Michel, ministre: Madame la présidente, cher collègue, je confirme effectivement la décision d'organiser une conférence sur les liens entre la coopération au développement et le climat. Elle se tiendra le 7 mars prochain au palais d'Egmont. Cette conférence aura un caractère international, dès lors que différents hauts représentants des Nations unies seront amenés à prendre la parole. Nous entendrons également le témoignage de représentants de gouvernements de pays partenaires directement concernés par ce type de considérations.

01.02 Minister Charles Michel: Volgens de Wereldbank kan een vierde van de financiële middelen die aan ontwikkelingssamenwerking worden besteed op termijn door klimaatveranderingen teniet worden gedaan. Op 7 maart vindt in het Egmontpaleis een internationale conferentie plaats over het verband tussen ontwikkelingssamenwerking en klimaat.

La motivation essentielle de cette conférence repose sur le constat dressé par plusieurs institutions internationales. Je pense ainsi à la Banque mondiale qui a identifié le fait que, potentiellement, un quart des moyens financiers mobilisés pour la coopération au développement pouvait, à terme, être mis en péril par les questions relatives aux changements climatiques, dont on observe, de manière générale dans les enceintes internationales, que ces liens entre climat et coopération au développement deviennent de plus en plus importants.

De algemene directie Leefmilieu en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling bereiden mede die conferentie mee voor. We zullen met de betrokken ministeriële departementen en vooral met de minister bevoegd voor het klimaat samenwerken.

Dès la réunion préparatoire mise en œuvre pour organiser cette conférence, les services de la direction générale de l'Environnement ont été associés. Il est bien entendu que nous serons attentifs, tant dans la mise en œuvre de la conférence que dans le cadre du suivi qui résultera d'éventuelles conclusions, au fait de travailler de concert avec les différents départements ministériels concernés et singulièrement avec mon collègue en charge du climat.

De administraties van Ontwikkelingssamenwerking en Leefmilieu coördineren al hun werkzaamheden met betrekking tot de specifieke punten inzake het

Il va de soi qu'un des services à avoir été directement associé, et qui le sera dans les jours et les semaines qui viennent, est le Conseil fédéral du développement et du développement durable, censé mettre en place une logique transversale dans les initiatives mises en œuvre.

La coordination entre les deux administrations, Coopération au développement et Environnement, est également en place pour ce qui concerne les points particuliers relatifs à la question européenne et la question internationale.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

02 Question de M. André Flahaut au ministre de la Coopération au développement sur "les subsides du CNCD" (n° 2062)

02 Vraag van de heer André Flahaut aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de subsidies van het NCOS" (nr. 2062)

02.01 André Flahaut (PS): Monsieur le ministre, j'ai eu quelques contacts avec des organisations et j'aurais souhaité connaître la répartition des subventions accordées au CNCD entre le Nord et le Sud du pays. En effet, il apparaît qu'il existe un certain déséquilibre, ce qui peut arriver et je voudrais simplement savoir s'il est réel. Dans l'affirmative, quelle est son ampleur? Si cette ampleur est conséquente, d'où provient-elle? Comment faire pour corriger la situation?

02.02 Charles Michel, ministre: Monsieur le président, il est exact que le service du cofinancement de la DG/CD octroie nettement moins de subsides au CNCD qu'à la coupole néerlandophone 11.11.11.

En comparant ce qui est comparable et pour la totalité des cinq années du programme quinquennal, programme 2003-2007, 11.11.11 a bénéficié d'un subside de 8.079.483 euros pour 2.172.749 au CNCD, ce qui équivaut pour chaque organisation à 85% du montant total de leurs programmes. Conformément à la réglementation, les deux organisations ont dû chacune apporter la preuve de leur apport propre, 15% du coût du programme. Pour 11.11.11, cet apport propre s'est élevé à 4.205.609 euros et, pour le CNCD, à 383.426 euros.

Les raisons de cette différence de montants de subsides sont les suivantes.

La réglementation de 1997 prévoyait que les ONG pouvaient introduire un programme quinquennal et demander le cofinancement de leur plan d'action annuel pour quatre volets d'activités, à savoir le financement de partenaires du Sud, l'envoi de coopérants, les activités d'éducation au développement et, enfin, l'offre de services. Si 11.11.11 a introduit un programme et des plans annuels prévoyant les quatre volets d'activités, le CNCD, de par le fait de son histoire personnelle et d'une répartition des tâches avec les ONG membres, n'aurait demandé le cofinancement que de deux types d'activités, à savoir l'éducation au développement et l'offre de services.

Je me permets de rappeler que c'est l'ONG elle-même, en vertu de l'autonomie qui lui est reconnue par l'article 11 de la loi de 1999, qui

Europees en het internationaal beleid.

02.01 André Flahaut (PS): Worden de subsidies aan de CNCD ongelijk verdeeld tussen het noorden en het zuiden van het land? Zo ja, hoe zal men die toestand rechtekken?

02.02 Minister Charles Michel: De dienst cofinanciering van de DGOS kent inderdaad minder subsidies toe aan de CNCD dan aan de Nederlandstalige koepelorganisatie 11.11.11. Voor wat bijvoorbeeld het vijfjarenprogramma 2003-2007 betreft, kon 11.11.11 rekenen op 8.079.483 euro terwijl de CNCD slechts 2.172.749 euro ontving. Voor elk van de organisaties komt dat neer op 85 procent van het totale bedrag van hun programma's. Beide organisaties hebben het bewijs van hun eigen inbreng moeten leveren, met name vijftien procent van de kostprijs van het programma.

De ngo's konden voor vier soorten activiteiten cofinanciering vragen. Waar 11.11.11 jaarplannen voor die vier categorieën heeft ingediend, heeft de CNCD voor slechts twee categorieën cofinanciering gevraagd.

Het vijfjarenprogramma 2003-2007 van 11.11.11 had betrekking

détermine l'ampleur du programme qu'elle souhaite voir cofinancer.

Il est aussi important de savoir que le programme quinquennal 2003-2007 présenté par 11.11.11 concernait trois ONG formant un consortium, à savoir 11.11.11, VODO et Wereldmediahuis, alors que le programme du CNCD ne concernait que le seul CNCD.

J'attire également l'attention sur le fait que les critères d'appréciation et d'octroi des subsides sont identiques pour les deux organisations.

En synthèse, il appartient, le cas échéant, au CNCD de formuler des propositions en adéquation avec ce que je viens de mettre en évidence.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "tussentijdse EPA's" (nr. 2078)

- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "voorlopige EPA's" (nr. 2264)

03 Questions jointes de

- M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Coopération au développement sur "les APE intermédiaires" (n° 2078)

- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Coopération au développement sur "les APE provisoires" (n° 2264)

03.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mevrouw de voorzitter, ik heb de vraag omstandig geformuleerd en ik neem de vrijheid om dat niet helemaal te lezen. Voor het verslag zal ik misschien de vragen lezen, zodat die in het verslag van de vergadering worden opgenomen.

Ten eerste, hoe evalueert de minister de tussentijdse EPA's?

Ten tweede, hoe oordeelt de minister over het feit dat de Europese Commissie de druk opvoerde ten opzichte van de ACP-landen om een akkoord te tekenen, terwijl voorlegging aan de Wereldhandelsorganisatie nog een aantal weken, zoniet maanden, zal duren? Met andere woorden, was de deadline niet meer dan een onderhandelingsargument dat de Europese Commissie heeft gehanteerd om haar eigen agenda door te drukken?

Ten derde, gezien het feit dat de tussentijdse akkoorden nog niet werden ondertekend, wat is dan het standpunt van België ten opzichte van een mogelijke herziening van de tussentijdse akkoorden?

Ten vierde, wat vindt de minister van het standpunt om te wachten met het ondertekenen van deze tussentijdse akkoorden, tot de verschillende instituten naar buiten zijn gekomen met een evaluatie?

Ten vijfde, niet alle ACP-landen kregen een even gunstige tussentijdse EPA. Verscheidene ACP-landen vragen nu om een herziening van de akkoorden, waarbij het meest gunstige akkoord model zou moeten staan voor alle landen. Wat is het Belgische standpunt ten opzichte van die vraag vanwege de ACP-landen?

op drie ngo's die een consortium vormen, terwijl dat van de CNCD alleen de koepel zelf betrof.

De criteria voor de toekenning van subsidies zijn dezelfde voor beide organisaties.

Het is aan de CNCD om voorstellen te doen die stroken met de regeling die ik heb uiteengezet.

03.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Comment le ministre évalue-t-il les accords intermédiaires de partenariat économique (APE)?

La Commission européenne a exercé des pressions sur les pays ACP pour qu'ils signent un accord, alors qu'il faudra peut-être encore patienter durant des mois avant que l'Organisation mondiale du Commerce se penche sur le texte. Cette attitude de la Commission ne visait-elle pas uniquement à imposer ses propres priorités? Quelle est la position de la Belgique face à ces accords intermédiaires qui n'ont pas encore été signés et pourraient encore être modifiés? La signature ne doit-elle pas être retardée jusqu'à ce que les différents instituts aient rendu leur évaluation?

Les APE intermédiaires n'étant pas aussi intéressants pour tous les pays ACP, certains demandent à présent que tous les accords

Ten zesde heb ik een vraag met betrekking tot de regionale integratie en de falende origineregels. Cumulatie van origine is niet altijd mogelijk, maar gaat dat juist niet in tegen onze wens voor meer regionale integratie? De Commissie beloofde al in 2005 om een coherent systeem op te stellen, maar kwam nog niet tot resultaten. Wat is het Belgisch standpunt in deze?

Ten slotte en ten zevende, hoe zullen de Belgische douanediens ten de nieuwe, tijdelijke origineregels toepassen? Werd er informatie verspreid aan de economische operatoren?

03.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, ik heb slechts een brede vraag. Als u mij toestaat, zou ik toch graag de toelichting daarbij voorlezen.

Mijnheer de minister, op 31 december 2007 liep de formele einddatum af van de onderhandelingen tussen de Europese Unie en de ACP-landen voor de EPA's. Slechts een ACP-regio, de Caraïben, heeft de einddatum gehaald. Twintig landen initieerden een akkoord over de liberalisering van de goederenhandel met de EU en eenenveertig landen bereikten geen enkele overeenkomst. Dat is een mager resultaat en dat kondigde zich al een aantal maanden geleden aan. Toch weigerde de EU uitstel te verlenen of alternatieven aan te reiken.

Pas in oktober stelde de Commissie voor om een groot deel van haar EPA-agenda uit te stellen en zich te concentreren op het verkrijgen van de zogenaamde voorlopige EPA's, die enkel zouden gaan over de afschaffing van de douanetarieven voor handel en goederen. De goederenakkoorden werden de laatste weken van 2007 in hoog tempo opgesteld door de Commissie en vervolgens vrijwel als te nemen of te laten voorgelegd aan de ACP-landen. Dergelijke "akkoorden" werden met twintig ACP-landen bereikt en dragen de sporen van een overhaaste aanpak.

De analyse toont bovendien aan dat de Commissie zich zeer weinig soepel heeft opgesteld en dat de belangen van de ACP-landen slecht werden verdedigd. Bovendien hebben de akkoorden de regionale integratieprocessen onder de ACP-landen ernstig verstoord. Het zijn allesbehalve de ontwikkelingsinstrumenten die zij behoren te zijn. Als dusdanig zijn zij ook in tegenspraak met de jongste resolutie van Ecolo/Groen! over de EPA's, die door de Kamer werd goedgekeurd.

De interim-akkoorden vragen een verregaande afschaffing van de invoertaksen en uitvoerbeperkingen van de ACP-landen. Ze bevatten geen afdoende vrijwaringsmaatregelen, de zogenaamde safeguards, noch voor de beginnende industrie, noch voor de voedselzekerheid. Er zijn geen adequate clausules om de akkoorden te herzien of te harmoniseren op regionaal niveau. Ze leggen wel de verplichting op om dit jaar nog bijkomende engagementen aan te gaan. De teksten bevatten slechts vage bewoordingen over samenwerking en de mogelijke evaluatie van de impact.

De Europese Unie van haar zijde heeft haar eigen vrijwaringsclausules verscherpt en maakt geen vermelding van de afschaffing van haar exportsubsidies of beperkt die tot de producten waarvoor de ACP-landen hun invoerrechten afschaffen. De akkoorden zijn op dit ogenblik slechts geïnitieerd, dus geparafeerd

soient alignés sur le plus avantageux. Quelle est la position de la Belgique à cet égard, ainsi qu'en ce qui concerne l'intégration régionale et l'échec des règles d'origine? Comment la douane belge va-t-elle appliquer ces nouvelles règles d'origine provisoires? A-t-on diffusé des informations en la matière?

03.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Une seule région ACP, à savoir les Caraïbes, a réussi à respecter l'échéance du 31 décembre 2007 fixée pour la clôture des négociations entre l'UE et les pays ACP. Si 20 pays ont initié un accord relatif à la libéralisation du commerce de biens avec l'UE, 41 pays n'ont pas pu concrétiser le moindre accord. Ce piètre résultat se dessinait déjà depuis des mois, mais l'UE a refusé d'accorder un report des échéances. Il a fallu attendre le mois d'octobre pour que la Commission propose de différer une grande partie des sujets de négociation et de se concentrer sur des APE intermédiaires visant exclusivement à supprimer les tarifs douaniers.

La Commission européenne a rédigé ces accords sur les marchandises à un rythme soutenu tout au long des dernières semaines de 2007 avant de les soumettre aux pays ACP. Vingt accords ont ainsi été obtenus à la hâte. La Commission a adopté une attitude rigide et les intérêts des pays ACP ont été mal défendus. De plus, ces accords ont mis à mal les processus d'intégration régionaux entre les pays ACP. Ils ne constituent nullement les outils de développement qu'ils auraient dû représenter et sont contraires aux principes énoncés dans la résolution que nous avons récemment déposée à la Chambre.

Ces accords visent dans une large mesure la suppression de taxes à

door de onderhandelaars, maar nog niet ondertekend.

Dat is dus nog niet formeel goedgekeurd door de betrokken regeringen of de Europese Raad. Wij willen u vragen om die beslissingsprocedure stop te zetten en bij de Belgische regering en de Europese Unie aan te dringen op een grondige evaluatie en herziening van de akkoorden, in de zin die ik zonet heb beschreven.

l'importation et de restrictions d'exportation appliquées par les pays ACP et ne comprennent aucune mesure efficace de sauvegarde de l'industrie émergente ni de la sécurité alimentaire. L'UE a cependant renforcé ses propres clauses de sauvegarde. L'Union ne mentionne pas la suppression de ses subventions à l'exportation ou limite cette mesure aux produits pour lesquels les pays ACP ont supprimé leurs droits d'importation.

Cette décision n'a pas encore été approuvée par les gouvernements concernés ou le Conseil européen. Nous demandons au ministre d'interrompre la procédure décisionnelle et d'insister auprès du gouvernement et de l'Union européenne pour qu'une évaluation approfondie soit réalisée et pour que les accords soient revus.

03.03 Minister **Charles Michel**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Vriendt, zoals u zeer terecht zegt, verviel eind 2007 de WTO-waver voor de preferentiële markttoegang tot de Europese Unie van een aantal Afrikaanse, Caribische en Stille Zuidzeelanden, vastgelegd in het Cotonou-akkoord. De economische partnerschapsakkoorden zijn een kans voor ontwikkelingslanden om een eigen handelsbeleid uit te bouwen dat steunt op regionale integratie en ontwikkeling. Met het ontwikkelingsgedeelte van de EPA's zet de Europese Unie een belangrijke stap op het vlak van coherentie tussen beleidsdomeinen.

Ik zou eraan willen toevoegen dat de eenzijdige preferentiële toegang voor de ACS-landen niet veel vruchten heeft afgeworpen op handelsvlak. Ondanks dat preferentiële regime is de positie van de ACS, en Afrika in het bijzonder, marginaal gebleven in de wereldhandel, dit in tegenstelling tot sommige Aziatische landen die een veel minder gunstige preferentiële toegang tot de EU-markt hadden. De oplossing van interim-handelsakkoorden was niet ideaal, maar wel noodzakelijk om een aantal ACS-landen voldoende toegang te garanderen tot de EU-markt en zo handelstoringen te vermijden.

In 2002 gaf de Raad de Europese Commissie de opdracht tot het onderhandelen van brede en regionale akkoorden. Breed wil zeggen dat er tevens over diensten, investeringen, ontwikkelingssamenwerking en zaken wordt gepraat. België vindt het wenselijk dat die aspecten in de onderhandelingen aan bod komen om het ontwikkelingspotentieel ervan te kunnen garanderen.

Daarnaast is regionale integratie voor België prioritair. Vandaag is het aandeel van de handel tussen de ACS-landen en de EU 30% van de handel van de ACS-landen. De onderlinge handel in de ACS-regio's

03.03 **Charles Michel**, ministre: Fin 2007, l'accès préférentiel au marché de l'Union européenne pour plusieurs pays d'Afrique, des Caraïbes et du Pacifique (pays ACP) arrivait en effet à échéance. Les accords de partenariat économique (APE) permettent aux pays en voie de développement d'élaborer leur propre politique commerciale basée sur l'intégration et le développement régionaux. Par le biais du chapitre développement des APE, l'Union européenne contribue à une meilleure cohérence entre différents domaines de compétences.

L'accès préférentiel unilatéral accordé aux pays ACP ne leur a pas prodigué beaucoup d'avantages commerciaux puisque leur position est restée marginale à l'échelle du commerce mondial. En 2002, le Conseil a chargé la Commission européenne de négocier des accords de grande ampleur en matière de services, d'investissements, de coopération

bedraagt slechts 10%. België wil erover waken dat het door de EPA-onderhandelingen gecreëerd regionaal potentieel niet verloren gaat en dat erop kan worden voortgebouwd.

De formele notificatie van de akkoorden bij de Wereldhandelsorganisatie zal inderdaad pas na ondertekening gebeuren. Voor de officiële notificatie zal de Europese Commissie de inhoud van de akkoorden bilateraal informeel meedelen. De interim-akkoorden worden op dit moment technisch getoiletteerd en vertaald. Het is echter niet de bedoeling aan de grond van de akkoorden te raken. De interim-akkoorden zullen op termijn wel worden vervangen door brede en regionale akkoorden. De ACS-landen kunnen zich op dat proces concentreren om een aantal van hun wensen te laten opnemen.

Ons land zal er ook over waken dat degelijke opvolgingsmechanismes worden uitgewerkt, die de uitvoering van akkoorden op de economie van de ACS, Afrika, Caraïben en de Stille Zuidzee, opmeten. Het is belangrijk om de interim-akkoorden zo vlug mogelijk te ondertekenen om de juridische situatie op WHO-vlak te consolideren.

Cumulatie tussen de verschillende regimes is vandaag inderdaad beperkt. De Commissie is zich bewust van dat probleem en zoekt naar oplossingen. Het reglement dat vandaag de ACS-landen die een interim-akkoord tekenden, toegang tot de markt verschaft, maakt cumulatie met de ACS-landen die onder een ander regime exporteren, moeilijk. Ik wil er echter op wijzen dat de EPA's een gevoelige versoepeling inhouden van de bestaande origineregels, meer bepaald op het vlak van textiel, visserij en eventueel cumulatie met naburige ontwikkelingslanden. De Europese Commissie en de lidstaten werken aan een bredere oefening van harmonisatie van origineregels. Die stelt een vereenvoudiging van het systeem voorop en moet de regels ontwikkelingsvriendelijker maken.

Naast de publicaties in het officiële blad van de Europese Unie is er de website TARIC, de online douanedatabase van de Commissie, die elke dag geüpdatet wordt. De website is een tool voor zowel onze douane als voor de importerende bedrijven. Op Belgisch niveau wordt tevens een omzendbrief voorbereid door de centrale dienst Douane en Accijnzen van de federale overheidsdienst Financiën. Die zal worden gericht aan de douanediensten en de bedrijfswereld.

03.04 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik zal het eens rustig lezen en eens goed bestuderen, want het is geen eenvoudige problematiek.

Toch wil ik in de repliek een aantal opmerkingen meegeven. Ten eerste betreur ik het feit dat men daar zo druk op heeft gezet. Voor

au développement et de conclure des accords régionaux.

La Belgique estime que ces éléments sont souhaitables dans le cadre des négociations. L'intégration régionale est par ailleurs prioritaire pour la Belgique. À l'heure actuelle, 30% des résultats commerciaux des pays ACP sont le fruit d'échanges entre ces pays et l'Union européenne alors que le commerce interne entre les pays ACP ne représente que 10 %. La Belgique veut que ce potentiel régional soit davantage pris en considération.

Les accords conclus à l'OMC ne seront en effet notifiés formellement qu'après la signature. Les accords intérimaires sont en cours d'adaptation et de traduction pour l'instant mais il n'y a aucune adaptation sur le fond. Ces accords seront remplacés à terme par les accords de grande ampleur et régionaux. La Belgique veillera également au développement de mécanismes de suivi efficaces. La Commission est consciente de la compatibilité limitée des différents régimes d'exportation et recherche des solutions. La réglementation existante est toutefois sensiblement assouplie dans le cadre des APE. La Commission européenne et les États membres préparent un système plus simple et plus convivial.

Outre les publications au "Journal officiel de l'Union européenne", il existe également le site internet "taric", la banque de données des douanes en ligne de la Commission. Au niveau belge, le service central des Douanes et Accises du SPF Finances prépare également une circulaire.

03.04 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Je déplore qu'une telle pression ait été exercée sur les pays concernés, vu l'état d'avancement du développement de leurs administrations. Je ne

die landen, gelet op de stand van ontwikkeling van hun administraties en zo meer, was het echt bijzonder hinderlijk dat het allemaal zo snel moest verlopen. Het verwondert mij dan ook niet dat zij daarin niet zijn gelukt. Sommige van die landen zijn beter gestructureerd en zijn er wel in gelukt.

Ik betreur ook het feit dat de Europese Unie zo snel heeft toegegeven aan de druk in verband met de klacht inzake het bananenregime. De druk was volgens mij ook echt niet nodig, want de Doharonde zijn we kwijtgespeeld. Nu er in de Verenigde Staten een nieuw regime komt, verwacht ik dat de fasttrackprocedure in het gedrang komt. Ik vind persoonlijk dat men vanuit Europa een vals argument heeft gebruikt om druk te zetten op al die ontwikkelingslanden door hen te verplichten om te komen tot akkoorden die hun belangen echt niet dienen.

Wat betreft de origineregels betreur ik ook het feit dat de regels die nu worden toegepast geen regionale cumulatie toelaten. Ik vrees dat het gebrek aan cumulatierregels bijzonder handelverstorend en in het nadeel van die landen zal werken.

Wat betreft het vervolg van de onderhandelingen, ik neem nota van de intentie van Europa en onze regering om diensten in dat soort van voorlopige EPA-akkoorden te betrekken. Ik betreur dat ten eerste. De akkoorden moeten in overeenstemming zijn met de GATT's. Zoals akkoorden voor de goederen in overeenstemming moeten zijn met GATT, moeten ook akkoorden die Europa apart zal sluiten met die landen over diensten, in overeenstemming zijn met GATT. Ik vind dat wij daar met Europa beter niet aan beginnen. In het belang van die ontwikkelingslanden zouden wij die discussies beter op een hoger, multilateraal niveau laten verlopen.

Ik zou er bij onze regering op willen aandringen om dat signaal te geven aan de Europese Unie. Op Europees vlak zouden wij beter geen EPA's over diensten met die ontwikkelingslanden beginnen te sluiten.

03.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. Ik wil u toch wijzen op de manier waarop die tussentijdse akkoorden tot stand zijn gekomen. Een en ander heeft zich natuurlijk afgespeeld voor u minister was. De Europese Unie heeft in de loop van de maand december, toen de deadline er zat aan te komen, chantage gepleegd. Zij heeft gedreigd de invoertaksen vanaf 1 januari 2008 te verhogen voor alle ACP-landen die de tussentijdse EPA's niet zouden ondertekenen.

Het fundamentele probleem is dat men dan met een ongelijkheid zit. De ACP-landen worden verplicht invoer te laten, bijna zonder beperkingen, terwijl aan de landen van de Europese Unie wordt gezegd dat zij kunnen uitvoeren, gesteund, gesubsidieerd. Dat is dus een dubbele ongelijkheid die opgelegd aan de ACP-landen.

Wat hun invoer betreft, verbinden die landen zich ertoe tot 97% van de invoer uit Europa te liberaliseren binnen 10 tot 15 jaar. 97% van de invoer, dat is bijna de totale invoer die geliberaliseerd moet worden! De invoertaksen moeten vanaf de eerste dag van implementatie bevroren worden.

suis dès lors pas étonné que certains de ces pays n'aient pas réussi à atteindre l'objectif.

Je déplore également que l'Union européenne ait cédé si vite à la pression concernant le régime des bananes. Avec l'installation d'un nouveau gouvernement aux États-Unis, je prévois que la procédure "fast track" sera menacée. Sous cette pression, les pays en voie de développement ont conclu des accords qui ne servent vraiment pas leurs intérêts.

Je regrette en outre que les actuelles règles relatives à l'origine ne permettent aucun cumul régional, ce qui, à mon estime, perturbe le marché et désavantagera complètement les pays concernés.

Je signale également que l'Europe a l'intention d'impliquer le secteur des services dans ce type accords APE provisoires. J'estime que cette démarche ne servira pas les intérêts de ces pays en voie de développement. Il serait largement préférable de mener ces discussions à un niveau multilatéral plus élevé.

03.05 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): En décembre, l'Union européenne a menacé d'augmenter, à partir du 1er janvier 2008, les taxes d'importation de tous les pays ACP qui ne signeraient pas les APE intérimaires tout en continuant à subventionner les exportations des pays de l'Union européenne. Les pays ACP sont obligés de libéraliser 97% des importations en provenance de l'Europe, mais du côté des exportations, les subsides UE sur les produits libéralisés ne sont pas supprimés. Cette situation serait liée pour ces pays à des pertes structurelles, même si le ministre devait arriver au 0,7% d'aide au développement prévu.

Wat de uitvoer betreft, worden de EU-subsidies niet afgeschaft voor de producten die door de ACP-landen worden geliberaliseerd. Er is dus een ongelijke behandeling, zowel wat de invoer als wat de uitvoer betreft.

U hebt eerder al gezegd dat u de intentie hebt de ontwikkelingshulp te doen stijgen – ik meen dat dat goed is – in de richting van 0,7%. Als die 0,7% behaald wordt, terwijl de handelsregeling voor de ACP-landen zodanig gestructureerd wordt dat die landen structureel verlies lijden, met andere woorden terwijl op het structureel niveau, het handelsniveau, een reglementering wordt uitgewerkt die die landen kwetst en die die landen economisch op een structurele manier beschadigt, vraag ik mij wat de zin is van de verhoging van het ontwikkelingsbudget.

Als in de toekomst ook voor diensten dezelfde logica wordt toegepast, meen ik dat het er niet goed uitziet. Ik geloof in uw intenties, dat u komaf wil maken met de daling van de middelen voor de ontwikkelingssamenwerking die zich de jongste jaren heeft voorgedaan, maar de handelsreglementering is dan een essentieel element om mee in rekening te brengen, om dan tot een compleet, coherent en beter ontwikkelingsbeleid te komen.

Ik hoop dat u in de toekomst ook op het Europese niveau die opmerkingen meeneemt en tracht te verdedigen bij uw collega's.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van mevrouw Rita De Bont aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "mensonterende praktijken in de kampen rond Goma" (nr. 1909)

04 Question de Mme Rita De Bont au ministre de la Coopération au développement sur "les pratiques indignes dans les camps autour de Goma" (n° 1909)

04.01 Rita De Bont (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u herinnert zich misschien nog wel dat tijdens uw laatste bezoek aan deze commissie het voorstel van resolutie ter bestrijding van seksueel geweld tegen vrouwen in conflictgebieden werd besproken. Onze fractie was aanvankelijk van mening om de hoogdringendheid voor deze resolutie niet te steunen. Ik zeg "aanvankelijk", want wij hebben dat uiteindelijk wel gedaan en wij hebben ook de resolutie gesteund, want deze kwestie laat ons uiteraard niet koud. De reden waarom wij die hoogdringendheid niet wilden steunen, is omdat, naar gewoonte, onze fractie deze resolutie niet mee mocht ondertekenen. U weet het wel. Een handtekening plaatsen op hetzelfde blad papier waarop een handtekening van Vlaams Belang staat, kan wel eens gevaarlijk zijn.

Nu lijkt het mij dat men niet altijd zo kieskeurig is bij het uitzoeken van zijn partners. In het gebied dat u wellicht na aan het hart ligt en waaraan u uw eerste bezoek hebt gebracht als minister van Ontwikkelingssamenwerking, komen regelmatig zulke misdrijven tegen vrouwen voor. Ik verwijs meer bepaald naar de mensonterende kampen rond Goma, waar talloze vrouwen leven die zijn verminkt en verkracht door Congolese troepen en rondtrekkende militieën, die onder andere door Rwanda en Uganda worden bewapend en gesteund.

04.01 Rita De Bont (Vlaams Belang): Notre commission a récemment examiné la résolution visant à lutter contre les violences sexuelles à l'égard des femmes dans les zones de conflit. De telles violences sont malheureusement particulièrement courantes dans la région où le ministre a effectué sa première visite de travail. Plus particulièrement dans les camps autour de la ville de Goma vivent de nombreuses femmes qui ont été violées et mutilées par des soldats des troupes congolaises ou des milices itinérantes, soutenues par le Rwanda et l'Ouganda.

Ces pratiques n'ont toutefois pas empêché le ministre d'avoir un entretien cordial avec le potentat ougandais Museveni. Le ministre a-t-il abordé à cette occasion le

Zulke mensonterende praktijken, naast melding van enorme corruptie op overheidsaankopen, vormen blijkbaar geen reden tot het invoeren van een cordon en staan blijkbaar niet in de weg van een hartelijk onderhoud met onder andere de Ugandese potentiaat Museveni.

Misschien heeft de minister van deze gelegenheid toch gebruik kunnen maken om bij hem enige informatie te bekomen. Ik wil het niet hebben over de informatie in verband met een andere democraat, de eigenaar van de Cassia Lodge. Daarover is minister Verhofstadt reeds geïnterpelleerd en hij zou hierover nog verdere opzoekingen doen. Ik zou wel graag van u vernemen of u van uw vriendelijk gesprek met Museveni gebruik hebt gemaakt om erachter te komen wat de oorzaken kunnen zijn van de verminkingen en verkrachtingen van die vrouwen en wie hiervoor eventueel verantwoordelijk zou kunnen zijn.

Hebt u concreet iets kunnen ondernemen of vernemen om deze misbruiken in de toekomst te voorkomen? Een resolutie zal immers niet volstaan. We zullen ook tot actie moeten overgaan. Ik dacht dat het de bedoeling was om ontwikkelingshulp aan deze landen te koppelen aan een verbintenis tot goed bestuur. Ik weet niet of u het daarover met uw collega hebt gehad.

04.02 Minister **Charles Michel**: Mevrouw de voorzitter, mevrouw De Bont, zoals u weet, was ik eind januari samen met een delegatie parlementsleden in Centraal-Afrika. Een van de bestemmingen tijdens mijn bezoek was Goma. Wij konden er allen het humanitaire drama vaststellen dat zich afspeelt in die regio en ook de meest gruwelijke feiten waarnemen die grenzen aan het onvoorstelbare.

Tijdens al mijn politieke gesprekken, tot op het niveau van het staatshoofd in de DRC, alsook in Uganda en Rwanda, heb ik onze uiterste bezorgdheid voor de problematiek van seksueel geweld aangekaart. Zoals u weet, hechten zowel de echtgenote van president Kabila als de nieuwe Congolese minister van Justitie en Mensenrechten, veel belang aan die problematiek.

Tot nu toe konden wij slechts de ontoereikendheid van de genomen vervolgingsmaatregelen tegen de daders van seksueel geweld vaststellen. De straffeloosheid die soms gaat tot het banaliseren van de feiten, moet krachtig worden bestreden.

Eind 2007 heeft België 2,4 miljoen euro extra bijgedragen voor het herstelprogramma van de justitie, Rejusco, bijzonder actief in de Kivu's en waarvan een van de einddoelstellingen het bestrijden van de straffeloosheid is door de uitwerking van een performant gerechtssysteem.

De totale bijdrage van België voor dat programma, uitgevoerd door de BTC, bedraagt 3,7 miljoen euro. Dat programma wordt eveneens gefinancierd door de Europese Commissie, Nederland en de Britse samenwerking DFID, voor een totaal bedrag van momenteel 15,6 miljoen euro.

In het raam van de nasleep van de conferentie van Goma en het in oprichting zijnde stabiliseringsplan, is het onontbeerlijk om de militaire troepen te kazerneren en de veiligheid van de burgers, zowel mannen als vrouwen, te laten verzekeren door de politie.

problème des viols et mutilations à grande échelle? Il ne suffit pas d'adopter des résolutions. L'objectif n'était-il pas de lier l'aide au développement à l'exigence de bonne administration dans les pays bénéficiaires?

04.02 **Charles Michel**, ministre: A la fin du mois dernier, j'ai visité en compagnie d'une délégation de parlementaires un certain nombre de pays d'Afrique centrale. Il est exact que Goma vit un véritable drame humanitaire. J'ai fait part de notre préoccupation à propos du problème des violences sexuelles lors de toutes les discussions politiques que j'ai eues au Congo, au Rwanda et en Ouganda. L'épouse du président Kabila et le nouveau ministre congolais de la Justice sont d'ailleurs particulièrement sensibles à ce problème. Malheureusement, il faut bien constater que jusqu'à présent les auteurs de tels faits ne sont nullement inquiétés.

Fin 2007, notre pays a apporté une contribution supplémentaire de 2,4 millions d'euros à Rejusco, le programme de rétablissement de la justice en RDC. Ce programme est relativement développé dans la région du Kivu. Notre contribution totale dans ce cadre s'élève à 3,7 millions d'euros. Le programme est co-financé par la Commission européenne, les Pays-Bas et le Royaume-Uni pour un montant total de 15,6 millions d'euros.

Die politie moet verplicht een vorming krijgen in de mensenrechten.

In een vluchtelingenkamp van de HCR, dat ik nabij Goma mocht bezoeken, heb ik kunnen vaststellen dat de veiligheid van het kamp werd toevertrouwd aan de politie, juist om de vluchtelingen te beschermen tegen de in de omgeving aanwezige militairen.

Ik wil nog benadrukken dat behalve onze steun aan ngo's, actief in het domein van de psychologische en medische opvang van slachtoffers en sociale rehabilitatie, België eveneens deelneemt, samen met de internationale gemeenschap, aan een belangrijk programma ter bestrijding van seksueel geweld, UNPFPA en Unicef. Voor de periode 2008-2011 is een bijdrage van 10 miljoen euro ingeschreven op de begroting. Van dat bedrag is 2,2 miljoen euro specifiek bestemd voor de toestand in de Kivu's. Het karakteristieke aan dat programma is dat alle aspecten van de problematiek aan bod komen.

Il est surtout important pour l'heure de cantonner dans toute la mesure du possible les hommes dans les casernes et de faire assurer par la police la sécurité des civils. La police doit recevoir une formation obligatoire en matière de protection des droits de l'homme.

Notre pays participe en outre à un programme international de lutte contre les violences sexuelles, intitulé UNPFPA. Une contribution de 10 millions d'euros a été inscrite à cet effet au budget pour la période 2008-2011. Un montant de 2,2 millions d'euros est spécifiquement destiné à la région du Kivu.

04.03 Rita De Bont (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ik vind het natuurlijk positief dat u zekere voorwaarden oplegt aan de terbeschikkingstelling van die fondsen en dat u daarmee doelstellingen wilt nastreven. Ik hoop ook dat er goed wordt nagekeken of die fondsen wel voor die doelen worden aangewend. Eens dat die fondsen zijn vrijgesteld, begint volgens mij nog het grote werk, met name het nagaan of ze op de juiste plaats en op de juiste manier worden aangewend.

04.03 Rita De Bont (Vlaams Belang): Il est positif que la mise à disposition de ces moyens soit liée à un certain nombre de conditions. J'espère que leur affectation sera surveillée de près.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de budgetten van de directe bilaterale samenwerking" (nr. 2247)

05 Question de M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Coopération au développement sur "les budgets de la coopération bilatérale directe" (n° 2247)

05.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, via een goede wind ben ik in het bezit gekomen van een nota getiteld "Directe bilaterale samenwerking. Voorstellen inzake de planning van de gemengde commissies in 2008 en de inhoud van de indicatieve samenwerkingsprogramma's".

Ik heb u op dat punt vier vragen te stellen. Neemt u het mij niet kwalijk dat ik wat langdradig of breedvoerig zal zijn, maar ik vind dit een belangrijke problematiek.

Ten eerste, op pagina vijf lees ik volgende zin: "Qua budgettair volume voor de indicatieve samenwerkingsprogramma's stelt de administratie voor om uit te gaan van een vork van 10 tot 16 miljoen euro per jaar, dit wil zeggen van 40 tot 64 miljoen euro per vierjarenprogramma. Dit voorstel heeft geen directe budgettaire impact ten opzichte van de begroting 2008, maar hiermee zal wel rekening moeten worden gehouden vanaf 2009 en een progressieve stijging van de budgetten van de directe bilaterale samenwerking moet dan ook worden gepland."

05.01 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): J'ai pu lire dans la note relative à la 'coopération bilatérale directe' qu'un vent favorable m'a amenée qu'on envisage sérieusement d'augmenter progressivement les budgets affectés à ce type de coopération. Je ne puis évidemment qu'approuver un tel projet, mais où le ministre pense-t-il trouver de telles sommes? Prend-il en la matière un engagement effectif?

La note précise par ailleurs que 5%, voire plus, de l'enveloppe seront consacrés à des actions dans des secteurs dits non prioritaires, tels que

Mijnheer de minister, u zult in mij een verdediger vinden van uw pleidooi voor een progressieve stijging van de budgetten voor directe bilaterale samenwerking, maar als lid van deze commissie en ook van de commissie voor de Financiën en de Begroting moet ik u wel de vraag stellen waar u dat geld gaat halen voor zo'n belangrijke stijging. Kunt u zich ertoe engageren dat dit inderdaad in een meerjarenprogramma zal zitten?

Ten tweede, dit heeft betrekking op de pagina's 6 en 7 van de nota. Ik citeer opnieuw: "5% van de sectoraal toewijsbare enveloppe zal worden voorbehouden voor acties in niet-prioritaire sectoren, in uitzonderlijke gevallen kan dat percentage iets hoger liggen. De mogelijke niet-prioritaire sectoren zijn: ten eerste, het ondernemerschap en de privésector; ten tweede, kinderrechten en, ten derde, genderproblematiek".

Met betrekking tot deze passages wil ik u de volgende vragen stellen, mijnheer de minister.

Acht u het BTC niet in staat om deze taak op zich te nemen aangezien "in principe wordt geopteerd voor gedelegeerde samenwerking in deze prioritaire sectoren"?

In twee van de drie domeinen, kinderrechten en genderproblematiek gaat het om de kernsectoren van de Belgische ontwikkelingssamenwerking conform de Belgische wet op internationale samenwerking. Behoren de kernsectoren van de Belgische ontwikkelingssamenwerking niet a priori door BTC te worden uitgevoerd opdat zij de expertise kan behouden? Verwacht u dat deze sectoren geïsoleerd worden aangepakt of dienen deze sectoren precies in de bredere programma's te worden opgenomen?

Kunt u, met betrekking tot de zin "de 5% voorbehouden aan niet-prioritaire sectoren die in uitzonderlijke gevallen iets hoger kan liggen", verduidelijken wat wordt bedoeld met de woorden "uitzonderlijke gevallen"? Wat is het maximumpercentage dat hier dan specifiek wordt bedoeld? Komt met deze wijziging de wet op BTC met betrekking tot exclusiviteit in het gedrang?

Werd BTC betrokken bij het opstellen van deze nota, met name bij het reflecteren over deze toch wel drastische koerswijziging?

Werd de Inspectie van Financiën op voorhand ingelicht over deze wijziging?

Ten derde, uit deze nota begrijp ik dat België nog twee prioritaire sectoren heeft, namelijk enerzijds de economische en anderzijds de sociale sector. Kan ik hieruit concluderen dat er zich een koerswijziging voordoet met betrekking tot de sectoren waarin de Belgische internationale samenwerking werkzaam is?

Mijnheer de minister, ten vierde en ten slotte, uit de nota begrijp ik dat u een stevige koerswijziging wilt doorvoeren. Ontwikkelingssamenwerking is een domein dat nood heeft aan een duidelijke langetermijnvisie. Kunt u verduidelijken hoe u wilt verzekeren dat de langetermijnplanning van Ontwikkelingssamenwerking niet in het gedrang komt door dergelijke wijzigingen goed te keuren door een interim-regering. Ik neem aan dat

l'entrepreneuriat, les droits de l'enfant et la question de l'égalité des sexes. Je pensais que, conformément à la loi relative à la coopération internationale, les droits de l'enfant et la question de l'égalité des sexes constituaient des secteurs-clés dans le cadre de la coopération belge au développement? Ces missions ne doivent-elles pas être effectuées par la CTB, de préférence dans le cadre de programmes plus vastes? Quel pourcentage maximal de l'enveloppe est-on prêt à libérer pour ce type d'actions? Quel est le point de vue de l'Inspection des finances à cet égard?

Il ressort de la note que l'objectif consiste à se concentrer sur le secteur socio-économique. Ne s'agit-il pas d'un changement de cap dans le cadre de notre coopération internationale? De tels changements d'orientation, inspirés en outre par un gouvernement intérimaire, ne compromettent-ils pas la nécessaire planification à long terme de la Coopération au développement?

Je tiens par ailleurs à faire observer que notre commission avait convenu avec le ministre d'évaluer la loi de 1999, également en ce qui concerne les thèmes. En entreprenant des changements de cap aussi radicaux en tant que ministre intérimaire, le ministre ne respecte pas cet accord.

u dan ook voorlopig een interim-minister bent.

Daarenboven wens ik toch wel even te protesteren. Wij hebben, in samenspraak met de commissie voor Buitenlandse Zaken en de minister van Ontwikkelingssamenwerking, afgesproken dat wij een reeks van hoorzittingen zullen organiseren waar wij de wet van 1999 tegen het licht gaan houden en waar wij onder meer die wet eens gaan evalueren niet alleen over concentratie, maar ook over de thema's.

Ik lees die nota als zijnde een koerswijziging die door een minister in een interim-regering alleen wordt ingezet zonder de afspraak na te leven die u zelf hebt gemaakt met het Parlement, met name een grondige evaluatie van de wet van 1999 alvorens wij dergelijke grondige koerswijziging doorvoeren.

05.02 Minister **Charles Michel**: Vooraleer ik inga op de vier specifieke vragen die u stelt, wil ik graag herhalen dat naar mijn mening de middelen voor de directe bilaterale samenwerking de afgelopen jaren te sterk zijn gezakt. In sommige partnerlanden zijn de uitgaven voor bilaterale projecten en programma's niet veel hoger dan de bestedingen voor administratie en logistiek. In bijna alle prioritaire partnerlanden, met uitzondering van Rwanda, Burundi en de DRC, is het aandeel van de Belgische ontwikkelingssamenwerking gezakt onder 1%. Ik wens dan ook op dit vlak een inhaalbeweging te doen.

Wat betreft uw eerste vraag heb ik de indruk dat er begripsverwarring bestaat in hoofde van het parlementslid. In tegenstelling tot wat u zegt, beschikt BTC niet over een budget van 175 miljoen euro. In de algemene uitgavenbegroting voor ontwikkelingssamenwerking wordt daarentegen wel een begrotingsruiter opgenomen die bepaalt dat de Staat voor een totaal bedrag van 175 miljoen euro nieuwe meerjarige verbintenissen met de partnerlanden kan aangaan voor projecten en programma's die door BTC zullen worden uitgevoerd. Het bedrag voorzien voor nieuwe meerjarige verbintenissen kan niet worden gelijkgesteld met de uitgaven van BTC vermits de meerjarige verbintenissen pas een impact hebben op de jaren die volgen na afsluiting van deze verbintenissen. Ik ben van oordeel dat de begrotingsruiter vanaf 2009 moet worden aangepast en dat het plafond van 175 miljoen euro moet worden opgetrokken. Naarmate de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking verder stijgt in het kader van het groeipad moet dit plafond eveneens worden verhoogd. Zoniet zal dit plafond de groei van de bilaterale samenwerking afremmen. Zoals hiervoor gezegd, wil ik precies meer middelen uittrekken voor de bilaterale samenwerking.

Wat vraag twee betreft, wil ik graag ingaan op de logica van de verklaring van Parijs die door België is onderschreven. Gedelegeerde samenwerking is een onderdeel van deze logica. Heel wat van onze partnerlanden lijden onder het feit dat er de laatste twintig jaar zoveel donors zijn bijgekomen. Uiteraard is het goed dat er meer geld wordt uitgetrokken voor de armste landen. Het probleem is echter dat elk van die donororganisaties met haar eigen procedures, voorkeuren, werklast, middelenevaluaties, enzovoort, komt. Voor ministers in de armste partnerlanden is het vaak bijzonder moeilijk om die grote toevloed aan donororganisaties nog effectief te beheren. Alle donors worden met dit probleem geconfronteerd. Dat leidde tot afspraken om de hulp beter te coördineren en te harmoniseren. Die afspraken

05.02 **Charles Michel**, ministre: Au cours de ces dernières années, les moyens de la coopération bilatérale directe avec les pays partenaires ont fortement diminué. Je désire donc procéder à un mouvement de rattrapage à ce niveau aussi.

La Coopération technique belge (CTB) ne dispose pas d'un budget de 175 millions d'euros. Il est toutefois stipulé dans le budget général des dépenses de la coopération au développement que l'État peut prendre de nouveaux engagements avec les pays partenaires à concurrence de ce montant dans le cadre de projets qui seront menés à l'avenir par la CTB. Pour ne pas freiner la croissance de la coopération bilatérale il faudra donc que ce montant soit augmenté à l'avenir.

En ce qui concerne l'énorme augmentation du nombre d'organisations donatrices, j'aimerais préconiser une coopération déléguée. Il est bien sûr bon de libérer plus d'argent pour les pays les plus pauvres mais le problème c'est qu'il est souvent particulièrement difficile pour les instances compétentes sur place de gérer de manière efficiente l'afflux de moyens de ces différentes organisations. Des accords à ce propos ont été fixés dans la déclaration de Paris.

Les États membres de l'UE ont de

werden vastgelegd in de zogenaamde verklaring van Parijs.

De EU-lidstaten zijn daarbij nog een stap verder gegaan. Ze hielden het niet bij een verklaring maar legden een gedragscode vast. Daarin wordt onder meer vastgelegd dat elke lidstaat zich gaat specialiseren in een maximaal aantal sectoren. Voor de volgende acht gemengde commissies heb ik in de lijn van het voorgaande beslist dat België, zoals andere EU-lidstaten die de gedragscode uitvoeren, nog slechts actief zal tussenkomen in twee sectoren. Dat betekent dat België nog slechts in twee sectoren met eigen projecten en programma's zal tussenkomen.

Een dergelijke specialisatie is belangrijk voor België. Eens wij weten dat wij de volgende tien jaar in een bepaald land in twee specifieke sectoren zullen tussenkomen, wordt het mogelijk om onze eigen werking veel beter te plannen. BTC weet welke experts wij moeten aantrekken. BTC en DGOS kunnen lessen trekken uit onze interventies en opnieuw gebruiken in de volgende cyclus van projecten, aangezien wij in dezelfde sector blijven. Wij zullen sectoren ook beter leren kennen en op basis van die kennis de partneroverheid eventueel kunnen adviseren over mogelijke verbeteringen in hun sectoraal beleid. Specialisatie moet de werking van zowel BTC als DGOS dus verbeteren.

Uiteraard mag die specialisatie en taakverdeling tussen donors er niet toe leiden dat er nog nauwelijks projecten naar kleinere sectoren of minder populaire thema's gaan. Anders geformuleerd, de taakverdeling en specialisatie tussen donoren mag er niet toe leiden dat bepaalde sectoren of thema's worden ondergefinancierd. Een voorbeeld om dit te verduidelijken is het volgende. Indien een relatief kleine donor als België zich in Uganda specialiseert in de gezondheidssector, maakt dat voor het totale budget van het Ugandese Ministerie van Gezondheid niet erg veel verschil. Indien daarentegen een zeer grote donor als DFID zich in de gezondheidssector specialiseert, zou het totale budget voor die sector onmiddellijk zeer sterk stijgen.

Om te vermijden dat de middelen als gevolg van de schaalverschillen tussen de donoren ongelijk over de sectoren worden verdeeld, is er in de EU de gedragscode afgesproken dat elke donor naast zijn specialisatie in twee sectoren ook nog geld opzijlegt om in andere sectoren en thema's in te zetten. Dat laatste zal gebeuren onder de vorm van een gedelegeerde samenwerking. Dat wil zeggen dat België zijn geld aan een andere donor zal geven. Op die manier behoudt elke donor de voordelen van de specialisatie en vermijdt men tegelijkertijd dat bepaalde sectoren en thema's worden ondergefinancierd.

In de gemengde commissie reserveer ik dan ook een deel van de enveloppe, 5%, voor dit soort van gedelegeerde samenwerking. Het gaat er dus niet om of BTC efficiënt en effectief zou kunnen optreden in andere sectoren. Waar het wel om te doen is, is dat België zich zoals de andere EU-lidstaten in elk partnerland specialiseert en zich inschrijft in de logica van de EU-gedragscode.

Op uw derde vraag, er lijkt er opnieuw een begripsverwarring te bestaan. De nota gaat ervan uit dat wij ons gaan specialiseren in twee sectoren in elk partnerland. Het is evident dat de prioritaire sectoren,

plus rédigé un code de conduite qui stipule que chaque état membre doit se spécialiser dans un nombre limité de secteurs. Dans ce cadre, la Belgique n'interviendra plus activement avec ses propres projets et programmes que dans deux secteurs.

Une telle spécialisation est importante pour la Belgique. La CTB et la DGCD peuvent tirer des enseignements de nos interventions. Cette spécialisation de chaque donateur ne saurait avoir pour conséquence de réduire à la portion congrue les projets axés sur les petits secteurs ou sur des thèmes peu populaires. Pour éviter une répartition inéquitable des moyens entre les secteurs en raison des différences d'échelle d'un donateur à l'autre, les Etats membres de l'UE sont convenus d'un code de conduite. Je compte personnellement réserver 5% de l'enveloppe à la coopération déléguée.

La Belgique s'inscrit dans ce code de conduite de l'UE. La note repose sur l'idée que nous nous spécialisons dans deux secteurs dans chaque pays partenaire. Les secteurs prioritaires qui sont définis dans la loi de 1999 sur la coopération internationale sont toujours prioritaires aujourd'hui. Les secteurs seront choisis en concertation avec le pays partenaire et avec les autres donateurs.

Dans chaque pays partenaire, la Belgique nourrira l'ambition de se spécialiser dans un secteur social et dans un secteur d'orientation plus économique. Si la concertation avec le pays partenaire et les autres donateurs devait faire apparaître que notre pays aurait plutôt intérêt à se spécialiser dans deux secteurs sociaux, le dossier de notre attaché devrait préparer ce changement d'orientation. Nous voulons pouvoir mieux tenir

zoals bepaald in de wet op de internationale samenwerking van 1999, van kracht blijven. Welke sectoren precies worden weerhouden in de gemengde commissie, vormt het voorwerp van overleg met het partnerland en met andere donoren.

Er zal zoveel mogelijk naar een evenwicht worden gestreefd tussen de sociale sectoren en de meer economisch gerichte productieve sectoren. Hiermee wordt landbouw en basisinfrastructuur bedoeld. In de nieuwe generatie van Poverty Reduction Strategy Papers wordt immers meer aandacht besteed aan economische groei en aan productieve sectoren, met inbegrip van investeringen in infrastructuur, milieu, lokale ontwikkeling en dergelijke. De donorgemeenschap, en dus ook België, moet zich inschrijven in die tendens. België zal er dan ook naar streven om zich in elk partnerland te specialiseren in een sociale sector en een meer economisch gerichte sector. Indien uit het overleg met het partnerland en de andere donoren zou blijken dat België zich beter in twee sociale sectoren kan specialiseren, moet dat in het dossier van de attaché worden voorbereid. Educatieve samenwerkingsprogramma's worden bijvoorbeeld gemotiveerd. De bedoeling van deze maatregel is beter te kunnen inspelen op de prioriteiten die door onze partnerlanden in hun armoedebestrijdingsplannen worden gesteld.

In de "Stratégie de la Croissance pour la de Réduction de la Pauvreté" van Benin is een belangrijk element over de economische groei en de ontwikkeling van de privésector toegevoegd. Voor Rwanda werd in de tweede generatie van het armoedebestrijdingsplan overgeschakeld naar een "Economic Development and Poverty Reduction Strategy".

De Belgische ontwikkelingssamenwerking blijft zich inschrijven in de millenniumdoelstellingen voor haar ontwikkelingssamenwerking. Ik stel dan ook vast dat de contradictie die u beschrijft tussen de MDG's, enerzijds, en productieve activiteiten, anderzijds, in de beleidsdocumenten van onze partnerlanden niet terug te vinden is.

Ten slotte wil ik nog ingaan op uw vierde vraag. Ik ben het niet met u eens dat ik een stevige koerswijziging aan het doorvoeren ben. Integendeel, ik vind dat wat ik heb voorgesteld voor de volgende gemengde commissies het logische gevolg is van de beslissing van België om de verklaring van Parijs en de EU-gedragswijze te onderschrijven. Bovendien is het een antwoord op een probleem uit het verleden, namelijk dat onze hulp versnipperd werd over een te groot aantal sectoren in elk van de partnerlanden, waardoor de impact bijzonder klein was. Door deze beslissing vind ik dat ik juist de langetermijn duurzaamheid van onze ontwikkelingssamenwerking versterk.

Terloops stelt u de vraag of de BTC betrokken was bij het opmaken van deze beleidsnota. Ik kan u bevestigen dat er inderdaad geregeld overleg wordt gepleegd tussen mijn kabinet, DGOS en BTC. Tegelijkertijd wil ik er u wel aan herinneren dat de BTC werd gecreëerd om projecten en programma's op een efficiënte en doelmatige manier uit te voeren. De beleidsvoorbereiding daarentegen behoort tot de verantwoordelijkheid van de administratie en de minister van Ontwikkelingssamenwerking.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

compte des priorités que se fixent nos pays partenaires dans leurs plans de lutte contre la pauvreté.

La Belgique ne renoncera pas à tenter d'atteindre les objectifs du millénium pour ce qui regarde sa coopération au développement.

Je ne suis pas d'accord avec ceux qui disent que tout cela implique un changement de cap radical. Au contraire, il s'agit là d'une conséquence logique de la décision de la Belgique de souscrire à la Déclaration de Paris et au code de conduite de l'UE. Par le passé, notre aide était répartie entre de trop nombreux secteurs, ce qui amoindrissait beaucoup son impact. Aujourd'hui, nous consolidons à long terme la durabilité de notre politique de développement.

Tous ces points ont été l'objet d'une concertation entre mon cabinet, la DGCD et la CTB. Si la CTB a été précisément créée pour exécuter efficacement ce genre de décisions, la responsabilité de la préparation de la politique à suivre incombe en revanche totalement à l'administration et au ministre de la Coopération au Développement.

06 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de laattijdige betaling van facturen" (nr. 2138)

- de heer Hendrik Bogaert aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "het aantal onbetaalde facturen in 2007" (nr. 2171)

06 **Questions jointes de**

- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Coopération au développement sur "le paiement tardif de factures" (n° 2138)

- M. Hendrik Bogaert au ministre de la Coopération au développement sur "le nombre de factures impayées en 2007" (n° 2171)

06.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dat facturen niet tijdig worden betaald door de federale overheid, is een oud zeer. In Brugge hebben wij zo'n geval gehad met een leverancier die weigerde om een bepaalde levering te doen aan het gerechtsgebouw. Het gaat niet alleen om de levering van goederen, maar ook diensten die worden geleverd door deskundigen, psychiaters, artsen enzovoort.

Daarom, mijnheer de minister, had ik graag volgende vragen gesteld. Het zijn er een achttal. Ten eerste, hoeveel bedroeg de totale som van openstaande facturen bij de bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking binnen de FOD BUZA op 31 december 2007? Hoeveel bedroeg dit op 31 januari 2008?

Ten tweede, hoeveel facturen werden te laat betaald door de bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking binnen de FOD BUZA in de periode januari 2007 tot januari 2008, opgesplitst per maand, indien mogelijk? Wat was de gemiddelde duur van overschrijding van de betaaldatum?

Ten derde, welk totaal bedrag per maand vertegenwoordigden de facturen die te laat werden betaald?

Ten vierde, hoelang moest een leverancier gemiddeld wachten in de periode van januari 2007 tot januari 2008, opdat de facturen door de bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking binnen de FOD BUZA werden betaald? Gelieve hier ook de cijfers op te splitsen per maand van januari 2007 tot januari 2008.

Ten vijfde, wat waren de meerkosten voor de bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking binnen de FOD BUZA als gevolg van de laattijdige betaling van facturen, boetebedingen, intresten en invorderingskosten? Gelieve hier ook de cijfers op te splitsen voor januari 2007 tot januari 2008.

Ten zesde, zijn leveranciers al overgegaan tot gerechtelijke invordering van niet-betwiste facturen? Zo ja, voor welke bedragen? Zijn er reeds vonnissen geveld in het nadeel van de Belgische Staat?

Ten zevende, wat waren de oorzaken van de laattijdige betalingen?

Ten achtste, welke maatregelen hebt u genomen om ervoor te zorgen dat er nu een einde wordt gemaakt aan de laattijdige betalingen?

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, als er veel cijfers zijn, dan mogen die ook schriftelijk worden overhandigd. Het is echt een vraag naar

06.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Combien de factures étaient dues par la Coopération au développement du SPF Affaires étrangères au 31 décembre 2007 et au 31 janvier 2008? Combien de factures ont été payées en retard au cours de cette période et pour quel montant total? Quel était le retard de paiement moyen? Quel a été, en 2007, le délai d'attente moyen pour le paiement des fournisseurs? À combien se chiffrent pour le SPF les frais supplémentaires inhérents aux paiements tardifs? Certains fournisseurs ont-ils entamé des actions judiciaires? Des jugements ont-ils déjà été rendus en la matière? Quelles sont les causes de paiement tardif? Quelles mesures ont été prises pour mettre un terme à ces pratiques?

Le **président**: Les chiffres peuvent aussi être communiqués par écrit.

cijfers. Ik zou ze eigenlijk veeleer als een schriftelijke vraag hebben gekwalificeerd.

06.02 Minister **Charles Michel**: De directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking kon eind 2007 ongeveer 19 miljoen euro niet ordonnanceren. Hiervan had 3 miljoen euro betrekking op facturen in de strikte betekenis van het woord. De overige niet-uitgevoerde betalingsaanvragen betroffen bijdragen aan internationale instellingen, terugbetalingen aan andere departementen en enkele kleine schuldvorderingen van betoelaagde instellingen.

De directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking ontvangt weinig facturen in de strikte betekenis van het woord: DGOS voert immers zelf geen projecten en programma's uit. Het leeuwendeel van de betalingen heeft betrekking op toelagen aan de BTC voor de uitvoering van bilaterale projecten en programma's, aan internationale instellingen en andere Belgische actoren in de ontwikkelingssamenwerking. Met uitzondering van het jaareinde zijn er bovendien geen laattijdige betalingen van facturen; er werd dan ook geen inventaris bijgehouden van de openstaande facturen op 31 januari 2008.

Om dezelfde reden zijn er in 2007 evenmin leveranciers overgegaan tot gerechtelijke invorderingen van niet-betwiste facturen, werden er geen vonnissen geveld in het nadeel van de Belgische Staat over facturen onder de bevoegdheid van de directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en dienden ook geen verwijlinteressen te worden betaald.

De oorzaak van de laattijdige betalingen op het einde van het jaar ligt in de opgelegde onderbenutting van de kredieten, het ankerprincipe dat op voorstel van de minister van Begroting door de Ministerraad aan alle departementen werd opgelegd. Zoals voor andere FOD's werd ook het budget Ontwikkelingssamenwerking een plafond ordonnanceringskredieten opgelegd in de tweede helft van 2007.

Aangezien de oorzaak van de laattijdige betalingen niet bij de directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking ligt, kan die ook geen maatregelen nemen om een einde te maken aan laattijdige betalingen op het einde van het jaar. Enkel indien de begroting, zoals goedgekeurd door het Parlement, ook effectief mag worden uitgevoerd, kunnen dat soort problemen worden vermeden.

Cette question est d'ailleurs un exemple-type de question écrite.

06.02 **Charles Michel**, ministre: Fin 2007, la DG Coopération au développement n'a pas pu ordonnancer 19 millions d'euros environ, dont 3 millions d'euros concernaient des factures au sens strict. Les autres demandes de paiement non exécutées portaient sur des contributions à des institutions internationales, sur des remboursements à d'autres départements et sur quelques petites créances envers des institutions subventionnées.

La DG Coopération au développement reçoit peu de factures au sens strict: elle ne réalise en effet pas elle-même de projets et de programmes. La majorité des paiements concernent des allocations à la CTB pour la mise en oeuvre de projets et de programmes bilatéraux, à des institutions internationales et à d'autres acteurs belges de la coopération au développement. Il n'a pas été procédé à un inventaire des factures dues au 31 janvier 2008 puisqu'il n'y avait pas de factures tardivement payées, si ce n'est à la fin de l'année.

De même, aucun fournisseur n'a procédé au recouvrement judiciaire de factures en 2007, il n'y a pas eu de jugements défavorables à l'État belge concernant des factures pour lesquelles la DG Coopération au développement serait compétente et aucun intérêt de retard n'a dû être versé.

Les paiements tardifs en fin d'année s'expliquent par le principe de l'ancre, qui a été imposé à tous les départements. Puisque la cause ne relève donc pas de la DG Coopération au développement, celle-ci ne peut pas prendre de mesures pour y mettre un terme. Ce type de problème ne pourra être évité que

si le budget adopté par le Parlement peut réellement être exécuté.

06.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, ik heb inderdaad een mondelinge vraag ingediend, omdat het onderwerp actueel is en omdat ik had vastgesteld dat een aantal collega's een gelijkaardige vraag had ingediend.

Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Overigens zal ik eenzelfde vraag stellen aan uw collega, de heer De Gucht, minister van Buitenlandse Zaken, om inzicht te krijgen in de gegevens van de volledige FOD BUZA.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*Voorzitter: Wouter De Vriendt.
Président: Wouter De Vriendt*

07 Vraag van mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de parlementaire zending naar Niger" (nr. 2272)

07 Question de Mme Hilde Vautmans au ministre de la Coopération au développement sur "la mission parlementaire au Niger" (n° 2272)

07.01 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, van 5 tot 11 februari was ik op zending in Niger dat een van onze partnerlanden, een van onze concentratielanden is.

Het is een van de armste landen ter wereld. Het was mijn tweede bezoek. Het is een heel erg arm land waar de mensen heel weinig hebben.

Ik ben er geweest op uitnodiging van de voorzitter van het nationaal parlement van Niger, samen met UNFPA. Het was een delegatie van Europese parlementsleden, telkens met twee mensen uit Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en België. Het bezoek werd georganiseerd door het Europees Parlementair Forum voor Bevolking en Ontwikkeling waarvan ik deel uitmaak van de executive committee.

De doelstelling van onze reis was de strijd tegen de armoede en om te kijken naar het verband tussen de demografische tijdbom en de economische groei.

In Niger is de vruchtbaarheid een van de hoogste van de wereld met gemiddeld 8,1 kinderen per vrouw. Als men dan nog ziet dat de kindersterfte daar ook hoog is, weten we allemaal hoe dramatisch de situatie is. De economische groei kan die demografische tijdbom immers niet aan.

Een probleem dat daar vooral ter sprake werd gebracht en dat we vooral willen bestrijden, is dat van de kindhuwelijken. Kinderen van tien tot dertien jaar worden uitgehuwelijkt, met als gevolg dat zij ook op heel jonge leeftijd kinderen krijgen.

We hebben het Fistula ziekenhuis bezocht waar meisjes van twaalf tot dertien jaar waren bevallen en die leiden aan fistels. De kinderen zijn vaak dood en de vrouwen worden verstoten. De vrouwen in die landen hebben heel weinig rechten en worden heel erg onderdrukt.

07.01 Hilde Vautmans (Open Vld): Du 5 au 11 février, j'ai séjourné – avec d'autres parlementaires européens – au Niger, un des pays les plus pauvres au monde qui est aussi un de nos partenaires commerciaux. La visite était organisée par le Forum Parlementaire Inter-Européen sur la Population et le Développement dans le but d'étudier le lien qui existe entre la bombe à retardement démographique et la croissance économique. Au Niger, chaque femme a en moyenne 8,1 enfants et la mortalité infantile est dramatiquement élevée. Des fillettes de dix ans y sont toujours données en mariage et elles accouchent à un âge beaucoup trop précoce. Nombre d'enfants naissent ainsi morts-nés. Les fillettes souffrent dans de nombreux cas de fistules consécutives aux accouchements. Les jeunes mères sont souvent répudiées.

Nous avons rencontré au Niger le premier ministre, le président et de nombreux parlementaires. Nous leur avons demandé pourquoi ils

De mannen verstoten hen alsof ze huisvuil zijn. Ik denk dat we daar dus nog heel wat werk hebben.

We hebben met heel wat ministers gesproken. We hebben ook de premier, de president en heel wat collega-parlementsleden ontmoet. In het begin van de week hebben we hen gevraagd waarom zij de wet op het verbod op kindhuwelijken niet goedkeuren.

Er zijn wel mogelijkheden. Hun godsdienst bepaalt bijvoorbeeld dat een kind niet mag trouwen zolang het schoolloopt. In principe zou dat een oplossing moeten zijn. Alleen zien we dat de analfabetisatiegraad 80% bedraagt. Dat wil zeggen dat 80% niet schoolloopt en niet kan lezen of schrijven. Dat artikel biedt dus geen soelaas.

In het begin van de week was het antwoord nog altijd dat ze die wet niet nodig hadden en dat het probleem marginaal was. We zijn niet buiten Niamey geweest, maar zelfs in Niamey was het probleem al heel schrijnend.

Op het einde van de week hebben we samen met onze collega's, zowel de minister als de parlamentsleden van Niger, een persmededeling kunnen doen die de Europese delegatie en zijzelf hebben ondertekend. Ik zal ze u dadelijk overhandigen. Daarin hebben de Nigerianen zelf laten inschrijven dat ze een wet zullen opstellen tegen de kindhuwelijken.

Onze missie was dus zeker geslaagd. Als men in vijf dagen van een "neen" naar een "ja" kan gaan, is dat toch wel heel geslaagd.

Tijdens de debatten die ik daar heb gevoerd, heb ik namens ons land nogal wat engagementen genomen. Ik heb gezegd dat wij erop zouden blijven toezien dat die wet er zou komen en zou worden uitgevoerd. We pleiten voor de verbetering van het statuut van de vrouw en wij pleiten ervoor dat de bevallingen meer geassisteerd zouden verlopen. Slechts 4 tot 6% van de vrouwen bevalt in een ziekenhuis. De anderen bevallen thuis, vaak met de hulp van een buurvrouw, een vroedvrouw of de moeder.

We vragen om voorrang te geven aan opleiding omdat wanneer de meisjes schoollopen ze niet moeten worden uitgehuwelijkt. Opleiding is toch wel een heel groot doel in de strijd voor de vrouwenrechten.

We vragen ook dat vrouwen meer toegang zouden krijgen tot microkredieten, een project in Niger dat wij zeer ondersteunen.

Ik zal u de twaalf punten bezorgen zodat u daarop kunt toezien. Wij zijn in Niger immers de chef de file van de gezondheidszorgen. Wij leiden dat daar.

Ik heb daar een debat gevoerd en wil u het volgende voorleggen. Op een bepaald moment heb ik mij heel straf uitgedrukt en gezegd dat, aangezien wij een heel grote donor zijn in dat land, wanneer zij zich zouden blijven verzetten tegen de goedkeuring van een dergelijke wet, ik niet wist of die ondersteuning nog wel zou worden voortgezet. Uiteindelijk is dat water naar de zee dragen. We blijven geld pompen in ziekenhuizen om de kinderen te verzorgen en om de vrouwen rechten te geven. Op een bepaald moment moeten we echter zeggen dat zij de wet moeten goedkeuren. Ik weet wel dat we het met die wet

ne décrètent pas l'interdiction du mariage d'enfants. Au début de notre visite, ils ont répondu que cette loi n'était pas nécessaire et que le problème était marginal. Au bout d'une semaine toutefois, nous avons rédigé un communiqué de presse commun qui a été signé par la délégation européenne mais aussi par le ministre compétent et les parlementaires nigériens. Ce communiqué annonce la rédaction d'un texte de loi interdisant le mariage des enfants.

Au cours des discussions qui ont précédé l'établissement de ce texte, j'ai pris un certain nombre d'engagements au nom de la Belgique, dont celui de veiller à l'amélioration du statut de la femme, à l'accroissement de l'assistance aux mères qui accouchent et à la scolarité des fillettes pour leur éviter d'être données en mariage puisque la religion interdit au Niger de marier un enfant tant qu'il va à l'école.

Je vais transmettre au ministre les douze points auxquels la Belgique devra se montrer attentive. Car nous avons une responsabilité à assumer au Niger où nous nous occupons de la direction des soins sanitaires. J'ai d'ailleurs indiqué que la Belgique est certes un très important donateur mais qu'elle suspendrait son aide s'il n'est pas mis fin à la pratique du mariage des enfants. Cette interdiction légale constituerait assurément un premier pas mais la faire accepter par les chefs traditionnels et la population constituera une entreprise très difficile.

Jusqu'à quel point pouvons-nous exercer des pressions sur un pays partenaire ou de concentration? Comment le ministre conçoit-il notre coopération avec le Niger, en particulier à la lumière des droits sexuels et des droits en matière d'enfantement?

niet zullen oplossen, maar dat het zal moeten worden aanvaard door de traditionele leiders en de bevolking.

Het debat dat ik met u wil voeren is hoever we daarin kunnen gaan. Hoever kan men gaan in het politiek onder druk zetten van een land waaraan men middelen geeft? Dat is de vraag waarmee ik worstelde na mijn terugkeer uit Niger.

Ik ben heel blij dat we een stap in de goede richting hebben kunnen bewerkstelligen in de strijd tegen de kindhuwelijken. Ik blijf echter zitten met een vraag. Ik zal u het communiqué overhandigen en wil uw visie vragen over onze samenwerking met Niger, zeker rond de seksuele en reproductieve rechten van de vrouwen. We hebben daarover een resolutie goedgekeurd in dit Parlement. Daarover hebben we het al vaker gehad.

07.02 Minister **Charles Michel**: Mijnheer de voorzitter, geachte collega, ik krijg graag een kopie, op dit ogenblik, van het persbericht over de seksuele en reproductieve rechten van de vrouwen, naar aanleiding van de parlementaire zending in Niger, georganiseerd door het Europees Parlementair Forum over bevolking en ontwikkeling.

Ik zal hiervan met extra veel aandacht kennis nemen, omdat de gezondheidssector een concentratiesector is voor de bilaterale hulp aan Niger, waarin de seksuele en reproductieve rechten van de vrouwen een prioritair actiedomein zijn. In dit opzicht wens ik te preciseren dat het gezondheidsontwikkelingsplan voor Niger 2005-2010, dat werd opgesteld met de steun van België, gericht is op de reproductieve en moederlijke gezondheid. Dit plan is vergezeld van een vijfjaarlijks werkplan en, voor de eerste keer in Niger, van jaarlijkse activiteiten en budgetplannen, waarvan het eerste het daglicht zag in 2006. België heeft sinds 2004 de lead donor role, die erg geapprecieerd wordt, en de (...) coördinatie tussen de verschillende donoren in de sector.

07.03 **Hilde Vautmans** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik kende dat antwoord natuurlijk al. Ik heb ginds die plannen kunnen inzien en ik heb natuurlijk ook gesproken met onze attaché van ontwikkelingssamenwerking.

Graag had ik uw mening gekend omtrent hoever wij kunnen gaan in het stellen van politieke voorwaarden aan een land waaraan wij heel veel hulp bieden? Quelle est votre opinion?

07.04 Minister **Charles Michel**: Men moet evenwichtig blijven. Dat is geen debat voor een mondelinge vraag. Het betreft een beginseldebate in het algemeen, in het kader van de ontwikkelingssamenwerking. Dat is een basisvraag, bijvoorbeeld voor een eventuele herziening van de wet van 1999. Tot waar gaan wij in het kader van de ontwikkelingshulp? Dit debat moet plaatsvinden in coördinatie met de andere donoren. U geeft een goed voorbeeld voor Niger. Er zijn ook veel voorbeelden van deze problematiek voor Congo. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de juridische veiligheid voor de investeringen. Wij hebben een rol te spelen op dat vlak.

Het is een basisvraag. Ik zal dus in dit kader geen definitief antwoord geven op een vraag die zo moeilijk is en zo gevoelig ligt. Ik meen dat dit een vraag is waarover een algemeen debat moet worden gevoerd.

07.02 **Charles Michel**, ministre: J'aimerais recevoir une copie du communiqué de presse sur les droits sexuels et reproductifs des femmes à la suite de la mission parlementaire européenne au Niger. Ces droits constituent un domaine d'action prioritaire dans le cadre de l'aide bilatérale au Niger. Les droits reproductifs et la santé des mères occupent une place centrale dans le plan de développement de la santé 2005-2010 pour le Niger. La Belgique est depuis 2004 le donateur le plus important et assure la coordination entre les différents donateurs dans le secteur.

07.03 **Hilde Vautmans** (Open Vld): Je connaissais déjà cette réponse mais je souhaiterais tout de même savoir dans quelle mesure le ministre pense pouvoir imposer des conditions politiques à un pays auquel nous avons déjà apporté une aide considérable.

07.04 **Charles Michel**, ministre: Cette question nécessite un débat sur les principes généraux de la coopération au développement. Je ne puis donc fournir ici une réponse définitive à cette question. Ce débat doit être mené avec les autres donateurs et ne concerne d'ailleurs pas que le Niger.

De **voorzitter**: Ik meen dat het gaat om het vinden van een balans tussen een ethische en een meer pragmatische politiek om een globaal objectief te kunnen bereiken.

(...): (...)

De **voorzitter**: Het is een onderwerp van debat.

Le **président**: À mon estime, il s'agit d'un équilibre à trouver entre une politique éthique et pragmatique pour pouvoir atteindre un objectif global.

Le **président**: Cela mérite d'y consacrer un débat.

07.05 Hilde Vautmans (Open Vld): Ik zal deze vraag zeker meenemen. Wij zullen het debat starten hier in het Parlement op 11 maart, een hele dag. Wij beginnen met hoorzittingen, onder andere met u, mijnheer de minister, met uw vader en met de mensen van BTC, BIO en DGOS.

Ik begrijp u wel. U zegt dat het moeilijk is om hierop kort te antwoorden, maar ik denk al twee weken hierover. Wij hebben het toch wel hard gespeeld met die vijf Europese parlementairen, door hen in een week tijd van een absolute "neen" naar een absolute "ja" te krijgen. Ik vond het fenomenaal. Wij moeten nu natuurlijk nog zien of ze er gaan komen. Ik hoop dat wij, met onze mensen ter plaatse, erop zullen toezien en hen eraan herinneren dat het ook effectief moet worden uitgevoerd. Binnenkort is er opnieuw een gemengde commissie België-Niger. Misschien kunnen wij daar eens kijken wat er van hun engagementen is gekomen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.26 uur.

La réunion publique de commission est levée à 15.26 heures.

07.05 Hilde Vautmans (Open Vld): Nous entamerons ce débat le 11 mars par l'organisation d'auditions avec les parties concernées. Nous avons tout de même réussi à faire partager notre position par cinq députés européens. J'espère que nous contrôlerons également sur place la mise en œuvre effective. Il conviendrait peut-être d'examiner les engagements lors de la prochaine réunion de la commission mixte Belgique-Niger.